

hier minder aangenaam geweest te zijn. Allerlei planten groeien hier tusschen de steenklompen: Zeepkruid, *Vicia sepium*, koekoeksbloemen, bramen. Op zeker punt van den weg heeft men nog een echo ook. Weer gaan we verder.

Zoodra zich tusschen 't gras de roode bloempjes van den Zwolschen anjer (*Dianthus deltoïdes*) verheffen, roept mijnheer Bernink uit: de Vecht. En werkelijk, dit aardige anjeliertje vergezelt trouw de oevers van Dinkel en Vecht. Deze is bij Frenswegen nu zeer ondiep, maar 's winters voert hij nogal water mee. Een aardig kronkelwegje, aan weerszijden dicht begroeid met wegedoorn — al met roode bessen — en dubbelloof, voert naar het huis van den sluismeester, familie van onzen hoofdman. Daar worden we zóó gul ontvangen en zoo verkwikt, dat 't niet lang duurt of we zijn de deur weer uit naar de schleuse. Doordat hier 't Vechtwater in 5 afdeelingen kan opgehouden worden, vormen zich even zooveel miniatuur watervalletjes.

Het huis van onzen gastheer ligt midden in een groep zeer hoge peppels, die men van den Austiberg af boven de andere boomen ziet uitsteken.

Het heldere water 'van de Vecht noodt mijnheer A. en mij tot een voetbad, waarbij we verscheidene eendenmossels vinden, half in 't zand. Enkele nemen we daarvan mee. In een oude schop zitten verlaten nestjes van groote witte kwikstaarten, de meeste nog met eitjes. Eerst tegen den avond komen we ertoe dit gastvrije oord te verlaten en ons op te frisschen met eene wandeling van een uur of drie naar Denekamp. Het witbepleisterde klooster kaatst fel de laatste zonnestralen terug, net als de glinsterende pannen van de daken der fabriekswoningen. Nordhorn zelf ligt op een eilandje, gevormd door twee takken van de Vecht, die verder naar 't noorden, bij Neuenhaus in den Dinkel valt. We zijn het spoedig door en op den terugtocht. Donkerder worden de lanen reeds, maar de heide rechts is overtogen met een gouden glans van het zinkend zonnelicht, en aan den horizon de blauwwazige contour van de Ootmarsumsche heuvelrij — een eenig gezicht.

Flink stappen we aan, reeds wordt de weg in halfduister gehuld. Weer komen we over 't Nordhornsche kanaal. In 't bouwland roept de kwartel: kwup, kwup, kwup-kwup, kwup, kwup.

De lijnrechte lange laan voert ons terug naar Denekamp, waar 't heldere kerkklokje half tien slaat.

Weer hebben we een heelen dag van de natuur genoten!

Denekamp, Groote Vacantie '05.

CARL DENKER.

HET RODERBOSCH MET ZIJN OMGEVING.

(Vervolg van blz. 118).

Al keuvelende vertelde hij, hoe hier als gevolg van vaudalisme, spoedig de natuur zal worden ontsierd door het plaatsen van de hatelijke bordjes met »Art. 461 van 't Wetboek van Strafrecht«. Des Zondags — aldus vervolgde hij — komen de menschen hier in grooten getale de bosschen bezoeken, en aangezien sommigen zich in den laatsten tijd zeer bandeloos hebben gedragen, zal de vrije toegang zich in 't vervolg tot het eerste bosch moeten bepalen. Het is wel eenigszins een tegenspraak in benaming en voor de waarheid ervan moeten we hem verantwoordelijk stellen, maar hij verhaalde, hoe zelfs het zwakke geslacht zich had schuldig gemaakt aan het ontwortelen van jonge

dennetjes. De onderstelling was dus niet gewaagd, dat ook onze Digitalisplanten door schendende menschenhand zouden zijn getroffen. Is het wonder, dat hier de juiste groeiplaats van de Dennen-orchis thans verzwegen dient te worden, als gold het een staatsgeheim? Goodyera repens is te zeldzaam voor ons land om haar aan uitroeiing te mogen blootstellen.

Met betrekking tot onze vogels liet onze vriend zich vrij ongunstig uit over de Vlaamsche gaai en torenvalk, door hem resp. houtekster en wiekel genoemd. Aangezien echter naar onze bescheiden meening de eerste mooi en de tweede meer nuttig dan schadelijk was, riepen we voor beide vogels zijn clementie in.

Onder het fraai en liefelijk gezang van het zwartkopje vond de verteller van een eindeloos verhaal over konijnenjacht in ons een weinig dankbaar gehoor. Nu had hij dit trouwens uit de totaal verkeerde antwoorden ook voldoende kunnen afleiden, maar er was geen houden aan, zoodat we op middelen zonnen ons op een fatsoenlijke manier van hem te ontslaan.

Onze gedachten over de te nemen route liepen dus toe-
vallig uiteen en hiermee ook onze wegen.

De genomen zijweg — of zoo ge wilt uitweg — bracht ons op de pas aangelegde klinkerstraat, die door bosschen, wei- en bouwland de verbinding vormt tusschen Roden en het schilderachtig gelegen gehucht Lieveren. Dichte ondoordringbare hultboschjes geven er met de groote hoeveelheden wilgenroosjes en adelaarsvarens (*Pteris aquilina*) de geschikste broedplaatsen aan vogels. Langs de greppels veel boschandoorn (*Stachys silvaticus*) en beekpunge (*Veronica beccabunga*), waartusschen enkele exemplaren van de bittere veldkers (*Cardamine amara*). Deze op het eerste gezicht wel eenigszins aan *Nasturtium officinale* herinnerende plant is hiervan toch gemakkelijk te onderscheiden door de grootere bladeren en bloemen en de violette helmknopjes.

Om thans evenwel ongestoord in het bosch te kunnen genieten keeren we langs de met prachtexemplaren van het dubbelloof (*Blechnum spicant*) en eikvaren (*Polypodium vulgare*) gesierde laan terug.

Nog zong het zwartkopje.

Onder de boschzangers, die door hun weldadige gevoelsvolle muziek het menschelijk hart ontroeren en den wandelaar bezielen met levenslust en opgewektheid, neemt evenals de nachtegaal ook het zwartkopje zeker een eereplaats in. Zijn lied heeft iets buitengewoons; ongekunsteld en tintelend van vreugde is het wellicht de uiting van zijn gevoel van liefde en geluk. Het is een bekend verschijnsel in de vogelwereld, dat individuen van dezelfde soort dikwijls verschillen, wat hun zang betreft. Zoo ook hadden wij bij dit exemplaar gelegenheid op te merken, dat hij veel gebruik maakte van een slag, door ons genoteerd als: talu, talu, talu, en met het accent op de laatste lettergreep. Nu was naar 't scheen bij andere soortgenooten hier, alsook bij die op Nienoord te de Leek en het landgoed »Fogelsanghstate« te Veenklooster een dergelijk roepje geheel onbekend. Om zijn bijzondere gaven en voortreffelijke eigenschappen noemen we dien van Fogelsanghstate nog steeds een onvolprezen meester.

Fijne en lieflijke geluidjes van meesjes lokten ons naar dat gedeelte van het bosch, 't welk hoofdzakelijk uit loofhout bestaat. Hoewel de vogeltjes zich tusschen het dicht gebladerte meer lieten hooren dan zien, gaven toch verspreide dennen ons gelegenheid de vroolijke acrobaties in hun doen en laten te bespieden. Het pimpeltje met zijn veelkleurig pakje, zwartkopmees en de krachtige koolmees, allen leven hier in volmaakte harmonie en vermakelijk is het te zien, hoe ze in alle mogelijke houdingen aan de

dunne twijgjes hangen, om de boomen te zuiveren van insecteneieren. Zwartmees en kuifmees hadden blijkbaar voor dit doel het naaldbosch voor hare rekening genomen.

Tusschen de dichte *Rhamnus*struiken en de groote hoeveelheden blauwe en roode boschbessen zullen hier zeker vele vogels prachtige nestgelegenheid vinden.

Aan den boschrand gekomen noodigt een bank den wandelaar tot rusten uit. Nu moge zoo'n geelgeverfde plantsoenbank — de eenige in het geheele bosch — wel een eenigzins onverwachte verschijning zijn te midden der wilde natuur, te begrijpen is het, dat men voor dit voorwerp juist deze plaats koos. In de koele schaduw der boomen heeft men hier een heerlijk zitje en een schoon vergezicht over de drassige weilanden met hun schat van bloemen, die een eigenaardigen stempel drukt op de vegetatie dezer streek.

Wie bij het botaniseeren alleen zijn aandacht schenkt aan planten, die door haar grootte reeds op een afstand in 't oog vallen, zal veel schoons moeten missen. Kleine *Crucifereen* als vroegeling en dergelijke, die reeds vroeg in 't voorjaar bloeien, genieten nog wel de eer van een nauwkeurige beschouwing te worden onderworpen, maar als bloemaand daar is met haar overweldigende bloemenpracht, raken maar al te dikwijls de kleintjes in 't vergeetboek. Hoe jammer toch! Zou niet ieder, die het *Glidkruid* kent, deze mooie plant ook gaarne eens willen zien in kleineren vorm, even mooie kleuren en met dezelfde bevalligheid? Zeer zeker! Dit klein *glidkruid* heeft tenminste ons, toen we het hier aantroffen in gezelschap van *veenbes* (*Vaccinium oxycoccus*) en *wintergroen* (*Pirola rotundifolia*), in verrukking gebracht.

Het *dalkruid* (*Majanthemum bifolium*), een eveneens weinig opvallend lief bloempje, zouden we hier ook niet gaarne missen, evenmin als het fraai blauwe, schijnbaar éénlippige *zenegroen* (*Ajuga reptans*). *Gevlekte orchis* (*Orchis maculata*), *handkeuskruid* (*Orchis latifolia*) en *keverorchis* (*Listera avata*) zijn de vertegenwoordigers van de belangwekkende *Orchideeën*-familie. In de slootjes, die het land doorsnijden, verheffen *Utricularia*'s hare gele leeuwebekachtige bloemen boven het bruine veenwater. Ook de *moerasspiraea* (*Ulmaria palustris*) en *gagel* (*Myrica gale*), met zijn aromatisch riekende blaadjes, gevoelen zich volkomen in hun element.

Een plant, die op dit weiland bovenal de aandacht trekt, niet enkel door haar lengte, maar vooral ook door de verbazende veelvuldigheid, is de *adderwortel* (*Polygonum bistorta*). Bij den eersten aanblik zal men in hem niet licht een nauwen verwant zien van het onbeduidend *Varkensgras* onzer wegen.

En als het morgenwindje speelt met de roodachtig witte bloemaren, die op lange, dunne stengels ver boven het gras uitsteken en de ochtendstralen der Juni-zon aan al de kleurenpracht en bloemenweelde nog meerderen luister trachten bij te zetten, dan stijgt ook vol dankbaarheid voor dit alles de hei-leeuwerik omhoog, zijn blijde gedachten uitjubelend in een stroom van wonderreine melodieuze klanken. Hartverheffend lied; kan het ooit hoog genoeg worden geroemd? De lof en waardeering, welke *Shelley* voor den akker-leeuwerik over heeft, zouden zeker ook voor den hei-leeuwerik een welverdiende hulde zijn geweest. Waarlijk ook van dezen beminnelijken zanger zou de dichter met het volste recht hebben kunnen zingen:

Better than all measures
Of delightfull sound,
Better than all treasures
That in books are found,
Thy skill to poet were thou scorner of the ground!
Teach me half the gladness
That thy brain must know,
Such harmonious madness
From my lips would flow,
The world should listen then, as I am listening now.

Wanneer we ons verlustigen in den aanblik van zooveel schoons, kan het innig leed doen, dat binnen korteren of langeren tijd — al naarmate de weersgesteldheid den hooioogst vroeger of later doet invallen — met het gras ook zoovele andere kinderen *Flora's* zullen moeten zwichten voor de zeis. Gelukkig evenwel geldt het hier geen boos opzet; het is een noodzakelijk kwaad, een oeconomisch belang, waartegen weinig valt in te brengen. *Wilgen*, *berkjes* en *gagel* komen echter te hulp sommige gedeelten te beschermen, door ze ontoegankelijk te maken voor den maaier en bovendien heeft de natuur het kale grasveld binnen enkele weken wederom in feestdos gestoken.

Wat het botaniseeren hier nog aangenameer maakt is dat plantenbus en kijker bij het landvolk weinig opzien baren, maar dat deze attributen hun spoedige onze bedoelingen doen begrijpen. Nu schijnen trouwens over 't algemeen de *Rodenaars* van nature de beminnelijke eigenschap te bezitten weinig bemoeiziek te zijn.

Ook na den hooitijd is het plantenkleed, wat vormenrijkdom en afwisseling van kleur betreft, even mooi als voorheen. Het is moeilijk te zeggen, welke plant het mooist is, de *kattenstaart* (*Lythrum salicaria*) met zijn dichte purperen bloemaren of het *leverkruid* (*Eupatorium cannabinum*) met lichtroze trossen van bloemhoofdjes, fraaier nog in knop dan in bloei. Maar als *Parnassia palustris* zijn bloempjes ontplooit, dan zal men bij een aandachtige beschouwing tot de overtuiging komen, dat toch beide het in schoonheid tegen hem moeten afleggen. Hoezeer ook een kwestie van smaak, dient gezegd, dat er bezwaarlijk planten zijn aan te wijzen, wier bloemen in sierlijkheid van bouw kunnen wedijveren met het wondermooie *Parnaskruid*.

Nu we ons in gedachten weer aan den boschrand bevinden, worden we herinnerd aan de eigenaardige *populierhaantjes* (*Chrysomela populi*), die hier eens ware kolonies vormden op de jonge populieren. De afzichtelijke, maar

interessante larve, waaruit dit fraaie kevertje zich ontwikkeld, bezit een merkwaardig verdedigingsmiddel. Bij aanraking laat zij uit de knobbels, waarmee haar lichaam bezet is, en die zij vermag uit en in te trekken, een stinkend vocht vloeien; voorwaareen doeltreffend weermiddel in den eeuwigten strijd om het bestaan.

Van de planten verdienen verder nog vermeld te worden: guldenroede (*Solidago virga aurea*), wilgenroosjes, blauwe knoop (*Succisa pratensis*) en op de vochtigste gedeelten veel beenbreek (*Narthecium ossifragum*) en waterpeper (*Polygonum hydropiper*).

Het is een zonderling gevoel, 't welk zich van den natuur-liefhebber meester maakt, wanneer hij door veld en bosen dwalende plotseling komt te staan voor een hem onbekende mooie plant. In woorden weer te geven, wat er dan in het botanistenhart omgaat, daarin schieten onze krachten te kort, maar is ook overbodig. Ieder natuurvriend toch heeft die gelukkige oogenblikken gehad, kent dus dergelijke gewaarwordingen volkomen en het aan oningewijden duidelijk te willen maken loopt veelal op beschaming uit; een spottend glimlachje is dikwijls het loon voor al uw oratorisch talent. Het is blijkbaar moeilijk zich voor te stellen, hoe een groot mensch zooveel kinderlijke vreugde kan gevoelen bij de beschouwing van een schijnbaar nietig bloempje en toch is het een gewoon geval.

Een blijvende herinnering heeft bij ons achtergelaten een excursie op 5 Mei van het vorige jaar. Het was het heerlijkste voorjaarsweer, dat men zich kan denken; allerwegen zong het montere vogelkoor zijn blijde lentelied en dansten insecten vroolijk in de zon, wier milde stralen veel jong loof uit de knoppen deden barsten en het bosch scherp afteekenden tegen den helder blauwen hemel.

Al wandelende en genietende waren we gekomen aan het beekje, dat met vele kronkelingen door de weilanden slingert. In groote menigte vertoonden zich reeds de dichte bladrozetten van den adderwortel, wier krachtige ontwikkeling we bewonderden, toen het de aandacht trok, dat een van het gezelschap — we waren met z'n vieren — met bijzondere opmerkzaamheid een plantje gadesloeg, dat hij juist had geplukt. Zoo het niet volkomen uit houding en manieren sprak, dan toch gaf de uitdrukking op het gelaat het onmiskenbaar bewijs van iets buitengewoons en zoodra had niet een der anderen de plek bereikt of in vervoering riep hij uit: *Chrysosplenium alternifolium*! In een oogwenk zat het viertal gehurkt bij het voorwerp hunner belangstelling en het zou moeilijk geweest zijn uit te maken, wie van het meest in vuur geraakte over de prachtige vondst. Indien een leek, twijfelend aan de waarde van dergelijk genot, op dien voor ons gedenkwaardigen Meimorgen, ooggetuige was geweest, van de spontane uitingen van geestdrift en opgewondenheid, waaraan dit clubje zich overgaf, zonder twijfel zou hij een vriendelijker oordeel vellen over de nietige beuzelarij, welke men botaniseeren noemt.

De latijnsche zoowel als de hollandsche naam goudveil heeft het plantje te danken aan de goudgele bloempjes, die vlakke tuilen vormen. Hoewel vijftalligheid ook voorkomt zijn er in den regel 4 kelkblaadjes, 8 meeldraden en 2 stijlen, terwijl de kroon ontbreekt. Het gemis hieraan wordt echter ruimschoots vergoed door de aanwezigheid van de eveneens goudgele schutbladen, die de bloeiwijze meer opvallend maken. Evenals het parnaskruid behoort ook het verspreidbladig goudveil tot de familie der Saxifrageën of steenbreekachtigen. Enkele boomen maken waar, wat de flora's zeggen: dat namelijk het goudveil gaarne op eenigszins beschaduwde plaatsen groeit.

In een dezer boomen zat eens een vogel, die om zijn

fraaie kleuren en eigenaardige manieren wel de aandacht moest trekken. Het was de grauwe klauwier (*Lanius collurio*), dien we pas kort geleden op Nienoord hadden leeren kennen.

Men kan veilig aannemen, dat, ondanks alle nauwlettendheid, nog veel aan de aandacht ontsnapt. Opvallend toch is het, dat een plant of dier eens gezien, dikwijls korten tijd daarna ook op andere plaatsen wordt teruggevonden. Nu mag dit een gelukkig verschijnsel heeten, vooral bij vogels, die zich gewoonlijk slechts tijdelijk laten waarnemen. Bij de eerste kennismaking openbaren ze ons nog lang niet al hun geheimen, maar brengt iedere nieuwe ontmoeting ook nieuwe verrassingen met zich mee. Met de grauwe klauwier zijn we nu zoo ver gevorderd, dat hij door vreemde houdingen van kop en staart zich in de allerkoddigste positie's aan ons heeft vertoond. Van zijn zang heeft hij nog zoo goed als niets laten hooren, maar we verheugen ons reeds bij voorbaat hiervan dezen zomer wellicht iets meer te mogen vernemen. En zoo ooit het geluk ons mocht dienen van dezen interessanten vogel een voorraadschuur te ontdekken — zij het dan ook zonder muizen en jonge vogels — dan volgen we den goeden raad van mijnheer Thijssse en vermaken die aan Artis.

We zullen thans het beekje niet verder volgen, noch het uitgestrekte hei-veld ingaan, maar den zandweg kiezen langs de bosschen.

Evenals in een drukke stad door de vele attracties de afstanden kleiner schijnen dan ze in werkelijkheid zijn, zoo ook doet een zelfde oorzaak een wandeling langs de gulle zandwegen onzer boschrijke streken kort vallen.

Nu willen we hiermede niet gezegd hebben, dat onze open polderwegen niets te genieten geven, maar zij missen veelal het afwisselende en schilderachtige, 't welk dergelijke zandwegen zoo gezellig en bekoorlijk maakt. Mooie heester-gewassen als Geldersche rozen en wilde kamperfoelie, prijkend met haar witte en welriekende bloemen tusschen het groen van berkjes, eikenloof en Rhamnusstruiken, leveren in geuren en kleuren een nooit genoeg te waardeeren genot. Ook tal van kleinere plantjes bezorgen zooveel afleiding, dat voor we er aan dachten het bosch bereikt zou zijn, zoo niet reeds de vriendelijke torteltjes (*Turtur turtur*) met hun zoet gekir ons dit ondubbelzinnig hadden toegefluisterd. Hierbij voegen zich nu ook tal van andere echte boschgeluidjes en hun aantal en intensiteit neemt steeds toe, naarmate we het bosch meer naderen. Eenigen tijd nog genieten we van het groote boschconcert, dan neemt de weg een andere richting, weldra verliezen zich enkele stemmen in de verte, langzaam sterven alle geluiden weg en als de Norgerweg is bereikt, zien we nog de groene toppen der dennen, die ons een vriendelijk tot weerziens toewuiven.

Laat ons alvorens te eindigen de opmerking mogen maken, dat dit opstelletje geen volledige inventarisatie heeft willen zijn. Ware dit het geval, dan zou in de eerste plaats een najaarswandeling het onvolledige van onze beschrijving voldoende aantonen. Dan toch ontplooit zich een paddenstoelenweelde, die met de eindeloze verscheidenheid der herfsttinten doet zien, over welke machtige middelen Moeder Natuur beschikt, om hare landschappen dat overheerlijk aanzien te geven, 't welk zoo dikwijls aller bewondering wekt.

Hoe gaarne hieraan ook enkele woorden wildende wijden, moeten we bedenken, dat ook de bescheidenheid hare eischen stelt en wij door te groote plaatsruimte niet te veel van de goedheid der Redactie mogen vergen.

Moge de geachte lezer zich aangetrokken gevoelen tot deze streek en in zich den lust voelen opkomen haar een bezoek te brengen, dan zal hij — eens georiënteerd — zich niet in zijne verwachtingen teleurgesteld zien; want zoo hij

een navorscher is in het groote boek der natuur, zal hij er tal van schoone bladzijden mogen lezen.

Zonder vrees voor overdrijving zou men het Roderbosch met zijn omgeving kunnen noemen een waar natuurmonument.

Grijskerk.

Gebres. J. FEITSMA.

DE BOSPORUS.

Het is een merkwaardig feit dat, terwijl het aantal toeristen die Konstantinopel bezoeken in de laatste jaren zoo enorm toeneemt, het getal van onze landgenooten onder hen vrij wel stationnair en zeer klein blijft. Waaraan is dat te wijten?

Ik ben te lang reeds uit Nederland om op die vraag een

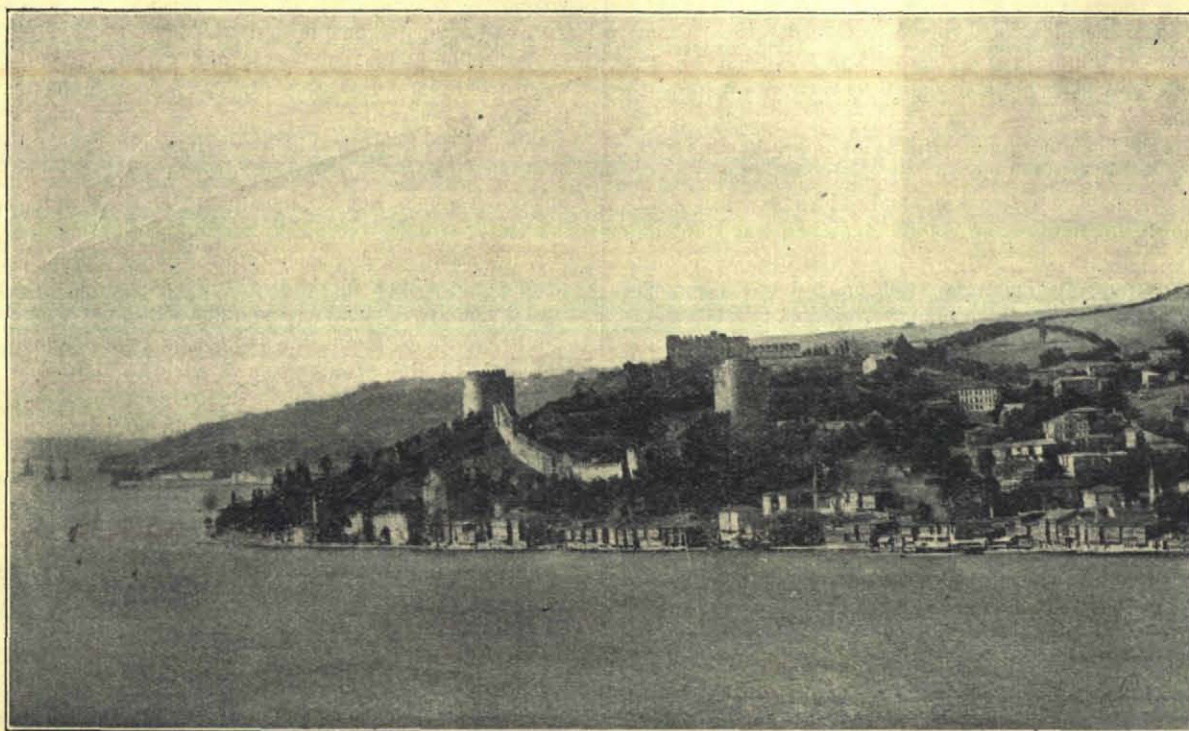
kenwijk, Pera, het kwartier der Europeanen van allerlei natiën.

Ook aan de overzijde van den Bosporus bouwde men huizen en straten en zoo werden het eeuwenoude Chalcedonië, thans Kadikeny, en Carisopolis, thans Scutari, bij Byzantium ingelijfd.

De ligging van deze reuzenstad, deels in Europa deels in Azië, aan de zee van Marmara, den Gouden Hoorn en den Bosporus is eenig schoon; ik ken Genua en Napels, maar die kunnen een vergelijking met de Turksche hoofdstad bij lange na niet doorstaan.

En komt men binnen hare muren, aanschouwt het stratenleven, dan eerst geraakt men tot het besef dat de naam »ummet ud-dunja«, moeder der wereld, voor deze stad zeer juist is gekozen; ongeveer alle natiën der aarde zijn er vertegenwoordigd en door hun samensmelting is een nieuw ras ontstaan, dat men Levantijnen noemt.

Over het algemeen denkt men dat de bevolking van de hoofdstad van het rijk der Osmanen meerendeels uit Turken bestaat; verre van dien; zij zijn wel de beheerschers, maar

Aan den Bosporus.

antwoord te durven geven, maar acht het toch niet ondienstig het reislustig publiek aan te sporen, als het reis-seizoen weër is gekomen, ook eens de hoofdstad van het Turkenrijk in hunne plannen op te nemen.

Deze metropole is wel een der wonderbaarste der wereld om haar hoog interessante geschiedenis, hare eenig schoone ligging in twee werelddeelen en zeker niet het minst door hare bevolking, gemengd zooals nergens anders.

De stad werd gesticht in den jare 658 voor Christus door Grieken en ontving haar naam van hun aanvoerder Byzar; het Byzantium van die dagen lag tusschen den Gouden Hoorn en de zee van Marmara; thans heet het Stamboul en is bijna geheel door Turken bewoond.

Aan de overkant van den Gouden Hoorn stichtten Venetianen en Genueezen in 1303 een kolonie, het tegenwoordige Galata, dat zich nu ver, zeer ver, uitstrekt langs de boorden van den Bosporus; hoog tegen en op de bergen aan welks voet deze handelswijk ligt verrees langzamerhand de Fran-

in zielental geheel de mindere; de Christen bevolking is oneindig veel grooter.

Men verdeelt de bevolking van Konstantinopel in drie hoofdgroepen, Mohamedanen, Christenen en Israëlieten; de eerste groep telt acht, de tweede vijf en de derde twee nationaliteiten of secten, te samen dus vijftien, terwijl er bovendien nog Zigeuners, Japanners, Albaneezen zijn en wie weet wat nog meer.

Daar allen hun eigen taal zooveel mogelijk in eere houden (alleen de Nederlandsche kolonie maakt in dezen een allertreurigste uitzondering) heerscht hier in den waren zin van het woord die spraakverwarring waardoor Babylon eens zoo bekend was.

De omstandigheden waaronder wij leven dwingen ons als het ware polyglot te worden en hij, die prijsstelt op een onafhankelijk leven, voelt zich dus genoopt minstens in een zestal verschillende talen zich verstaanbaar te kunnen maken.